

w sprawie wniosku Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku pedagogika prowadzonego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 532/2025 dnia 17 lipca 2025 r. w sprawie oceny programowej kierunku pedagogika prowadzonego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku pedagogika prowadzonego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie uzasadniają zmiany oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 3 lat, wyrażonej w § 1 Uchwały Nr 532/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 17 lipca 2025 r.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie nie w pełni umożliwia studentom kierunku pedagogika osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,

10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

– zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 3 lat, uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Obowiązujące procedury rekrutacyjne i kryteria przyjęć na studia drugiego stopnia na kierunku pedagogika nie spełniają wymogu selektywności i przejrzystości.

2. Na kierunku pedagogika nie funkcjonuje spójny system ewaluacji prac dyplomowych, który zapewniałby rzetelność i porównywalność ocen oraz właściwy dobór nauczycieli akademickich do pełnienia roli opiekunów prac dyplomowych i recenzentów.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia wskazała, że zidentyfikowane nieprawidłowości stanowią istotną wskazówkę, na co należy zwrócić szczególną uwagę w działaniach ukierunkowanych na proces rekrutacji oraz podniesienie jakości przygotowywania i oceniania prac dyplomowych, do czego – jak zadeklarowano – zostaną podjęte odpowiednie starania. Aby ocenić skuteczność deklarowanych działań, konieczne jest przeprowadzenie kolejnego postępowania oceniającego w ciągu 3 lat.

Stanowisko Uczelni dotyczące zarzutów

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, jak niżej.

„Ad.1. W raporcie PKA zwrócono uwagę na kwestię braku jednoznacznej informacji o konieczności uzupełnienia efektów kształcenia z zakresu pedagogiki przez osoby, które na studiach pierwszego stopnia nie ukończyły kierunku pedagogika, co prawdopodobnie miało wpływ na sformułowanie wniosku o niespełnieniu warunków selektywności i przejrzystości procesu rekrutacji.

Pragniemy podkreślić, że obowiązujący w Uczelni proces rekrutacyjny na studia drugiego stopnia został zaprojektowany w sposób w pełni przejrzysty i niezmiennie funkcjonuje od wielu lat. Kandydaci aplikują na konkretny program studiów, a wszelkie informacje dotyczące jego przebiegu, w tym pełny opis programu, plan studiów oraz zakładane efekty uczenia się, są w całości dostępne na stronie internetowej Uczelni w zakładce rekrutacja. Zasada publikowania pełnych i aktualnych materiałów w sposób umożliwiający każdemu kandydatowi zapoznanie się z nimi przed złożeniem aplikacji stanowi od lat podstawę naszej praktyki informacyjnej. Skuteczność tych rozwiązań potwierdzają zarówno stabilne zainteresowanie kandydatów, jak i brak sygnałów o trudnościach w interpretacji zasad rekrutacji.

Podstawę prawną procesu naboru stanowią uchwały Senatu Uczelni. Uchwała nr 730/2024 z dnia 29 maja 2024 r., dotycząca zasad rekrutacji na rok akademicki 2025/2026, zawiera wszystkie elementy wymagane przepisami prawa, w tym art. 69 i kolejnych ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Określa ona m.in. warunki przyjęcia na studia drugiego stopnia, sposób liczenia punktów, wymagane dyplomy oraz efekty uczenia się - Załącznik nr 1. Analogiczne zapisy znajdują się w uchwale nr 534/2023 z dnia 19 kwietnia 2023 r., regulującej zasady rekrutacji na rok akademicki 2024/2025 oraz wcześniejszych aktach prawnych. Kryteria selekcji zostały w nich sformułowane w sposób jednoznaczny – podstawową formą naboru jest „konkurs ocen”, w ramach którego obliczana jest suma punktów na podstawie średniej ocen ze studiów pierwszego stopnia oraz oceny końcowej na dyplomie.

Program kształcenia na kierunku pedagogika (II stopnia) (Załącznik nr 4 do Uchwały nr 443/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 września 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 325/2022 z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie programu studiów na kierunku pedagogika o profilu ogólnoakademickim) przewiduje możliwość podjęcia studiów także przez absolwentów kierunków pokrewnych z obszaru nauk społecznych i humanistycznych. Dla tych osób, w ramach modułu MP1: Przygotowanie ogólnopedagogiczne, w pierwszym semestrze przewidziano dedykowany przedmiot PE-2F-PED Pedagogika (dla absolwentów studiów niepedagogicznych; 4 ECTS), stanowiący uporządkowane wprowadzenie do wiedzy, umiejętności i kompetencji właściwych dla pedagogiki. Natomiast absolwenci studiów pedagogicznych realizują w tym samym wymiarze

godzin i z taką samą liczbą punktów ECTS przedmiot PE-2F-WZP Wybrane zagadnienia pedagogiki (dla absolwentów studiów pedagogicznych; 4 ECTS). Ponadto moduł ten obejmuje wspólny już dla wszystkich osób studiujących przedmiot Pedagogika ogólna (4 ECTS). Rozwiązanie to jest integralną częścią programu studiów i gwarantuje wszystkim studentom równy start, niezależnie od kierunku ukończonych studiów pierwszego stopnia.

Realizowany w pierwszym semestrze przedmiot: PE-2F-PED Pedagogika (dla absolwentów studiów niepedagogicznych) na podstawowym poziomie wypracowuje wiedzę, umiejętności i kompetencje specyficzne dla pedagogiki u studentów, którzy jej nie studiowali, ale posiadają wiedzę, umiejętności i kompetencje w dyscyplinach ściśle współpracujących z pedagogiką z obszaru nauk społecznych i humanistycznych. Program studiów i związane z nim zasady rekrutacji na studia uwzględniają ten interdyscyplinarny charakter pedagogiki i z niego, jako punktu wyjścia, wyprowadzają swoistość i specyfikę pedagogiki naukowej uprawianej w XXI wieku - Załączniki nr 2a i b

Wraz z przystąpieniem Polski do UE i włączeniem jej w europejski obszar szkolnictwa wyższego w oparciu o założenia bolońskie w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej zaprojektowano, uchwalono i wdrożono programy studiów pozwalające na drożność edukacyjną tak pionową, jak i poziomą, a co za tym idzie, na budowanie indywidualnych ścieżek kształcenia na poziomie wyższym przez studentów podejmujących studia na kierunku pedagogika studia II stopnia. Obrana w 2004 roku strategia jest nadal, z powodzeniem, realizowana w Akademii.

Wszystkie informacje dotyczące zasad rekrutacji, w tym pełny program i plan studiów, są dostępne publicznie na stronie internetowej Akademii w zakładkach BIP oraz Rekrutacja. Uczelnia zapewnia w ten sposób pełną przejrzystość i równy dostęp do danych niezbędnych kandydatom do podjęcia świadomej decyzji o wyborze programu studiów.

Warto podkreślić, że w dotychczasowej praktyce rekrutacyjnej ani Biuro Rekrutacji, ani Komisja Rekrutacyjna, ani sami kandydaci nie zgłaszali uwag czy wątpliwości dotyczących braku informacji w procesie rekrutacji na studia drugiego stopnia na kierunku pedagogika. Również absolwenci, w badaniach ankietowych satysfakcji, nie sygnalizowali jakichkolwiek trudności w uzyskaniu pełnych i rzetelnych danych o warunkach rekrutacji.

W świetle powyższego, a także biorąc pod uwagę opisane wcześniej funkcjonujące rozwiązania, w ocenie Uczelni kryteria selektywności i przejrzystości procesu rekrutacyjnego są w pełni spełnione, a publicznie dostępne informacje w sposób jednoznaczny umożliwiają każdemu kandydatowi podjęcie świadomej i odpowiedzialnej decyzji o wyborze studiów.

Ad. 2 i 4.

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej procedura dyplomowania jest szczegółowo uregulowana Regulaminem seminariów dyplomowych i uzyskiwania tytułu zawodowego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (stanowiącym Załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora APS nr 127/2021 z dnia 20.01.2021 r) - Załącznik nr 3. Dokumenty te określają zarówno tryb realizacji prac dyplomowych, jak i wymagania wobec opiekunów oraz recenzentów. Zgodnie z Regulaminem (§ 7) pracę dyplomową na studiach pierwszego stopnia student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora, a pracę dyplomową na studiach drugiego stopnia student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy, stopień naukowy doktora habilitowanego lub doktora, (§ 5) promotor może prowadzić jedno seminarium dyplomowe dla danego roku studiów, (§ 3) nauczyciele akademicy obowiązani są do przedstawienia oferty tematyki seminariów dyplomowych

zgodnych ze swoim dorobkiem naukowym; ofertę seminarium dyplomowego mogą składać jedynie nauczyciele akademicki zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej; propozycja seminarium znajdująca się w ofercie powinna zawierać: imię i nazwisko promotora, temat seminarium, krótki opis, wymagania wobec kandydata, oferta składana jest przez pracownika do sekretariatu instytutu w formie elektronicznej, ostateczną ofertę seminariów dyplomowych zatwierdza dyrektor studiów.

Utrwaloną praktyką w APS jest, aby prace magisterskie były realizowane przede wszystkim pod kierunkiem samodzielnego pracownika naukowego posiadającego tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego. W sytuacjach, gdy nie jest możliwe zapewnienie opieki samodzielnego pracownika, opiekę można powierzyć nauczycielowi akademickiemu ze stopniem doktora, jednak wyłącznie po uzyskaniu pozytywnej weryfikacji i zgody dwóch instancji: najpierw dyrektora instytutu, a następnie dyrektora studiów. Jest to rozwiązanie konsekwentnie stosowane od lat.

Po otrzymaniu Raportu oceniającego PKA dla kierunku Pedagogika podjęliśmy dodatkowe prace nad podniesieniem jakości procesu recenzowania, oceny i obrony prac dyplomowych na wszystkich kierunkach prowadzonych w Instytucie Pedagogika. Nasze działania zostały pozytywnie zaopiniowane przez Instytutowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia podczas zebrania Zespołu w dniu 19 maja 2025 i Komisję Dydaktyczną Zarządu Samorządu Studentów - Załącznik nr 4. Uzupełniając istniejące już regulacje opisane w Regulaminie Prac Dyplomowych w toku konsultacji wewnętrznych przeanalizowano zarówno merytoryczne założenia dodatkowych usprawnień, jak i aspekty organizacyjne proponowanych rozwiązań.

Efektem tego etapu działań było zapoznanie wszystkich promotorów i recenzentów z wypracowanymi w Instytucie: Kryteriami oceny pracy dyplomowej, Wytycznymi do wystawiania oceny końcowej pracy dyplomowej, Zasadami (dobrymi praktykami) wyznaczania recenzentów prac dyplomowych w Instytucie Pedagogiki w Akademii Pedagogiki Specjalnej na spotkaniu szkoleniowym Kultura jakości w recenzowaniu prac dyplomowych (9 czerwca 2025r), tak aby mogły one obowiązywać w tegorocznym procesie dyplomowania. Szkolenie miało charakter obowiązkowy dla wszystkich pracowników Instytutu ze stopniem co najmniej doktora - Załącznik nr 5. Po szkoleniu przesłano wszystkim pracownikom Instytutu omówione Kryteria oceny pracy dyplomowej, Wytyczne do wystawiania oceny końcowej pracy dyplomowej, Zasady (dobre praktyki) wyznaczania recenzentów prac dyplomowych z zaleceniem ich stosowania – ich treść opisuje Załącznik nr 6.

W celu zapewnienia właściwego wdrożenia dodatkowych rozwiązań oraz ujednolicenia standardów oceny i recenzowania prac dyplomowych, a także wzmocnienia kultury jakości i zapewnienia transparentności i rzetelności w procesie dyplomowania zaplanowano cykliczne spotkania dydaktyczne przypominające wypracowane w Instytucie procedury recenzowania i oceniania prac dyplomowych oraz egzaminowania dyplomowego wspólne dla całej Akademii. Przeanalizowano również obsadę promotorską seminariów magisterskich na studiach II stopnia pod kątem posiadanych stopni i tytułów naukowych. Ustalono, że utrwaloną i dobrą praktyką stosowaną w Instytucie Pedagogiki jest powierzanie prowadzenia prac magisterskich przede wszystkim samodzielnym pracownikom naukowym – doktorom habilitowanym i profesorom. Jedynie w sytuacjach wyjątkowych, wynikających z braku dostępnych ekspertów w danej specjalności, rolę promotora powierzano doktorom posiadającym odpowiednie kompetencje merytoryczne i dorobek naukowy w obszarze odpowiadającym tematyce realizowanej na studiach drugiego stopnia. Zespół wizytujący PKA nie zgłosił żadnych

zastrzeżeń metodologicznych i merytorycznych dotyczących ocenianych prac magisterskich prowadzonych przez trzech samodzielnych pracowników naukowych i jednego doktora. Spośród wszystkich analizowanych prac zastrzeżenie dotyczyło jedynie wysokości oceny jednej z nich.

Dodatkowo, mając na względzie stałe podnoszenie jakości realizowanych prac dyplomowych oraz ich recenzji na kierunku Pedagogika, stworzono ramy działania dla Zespołu ds. Analizy Procesu Recenzowania Prac Dyplomowych w Instytucie Pedagogiki, który co roku będzie dokonywał okresowego przeglądu prac dyplomowych (Decyzja nr 4/2025 Dyrektora Instytutu Pedagogiki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29.05.2025 w sprawie ustalenia zasad funkcjonowania Zespołu ds. Analizy Procesu Recenzowania Prac Dyplomowych - Załącznik nr 7 (<https://www.aps.edu.pl/instituty/institut-pedagogiki/akty-prawne/>)).

Stanowisko Prezydium PKA dotyczące zarzutów

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła opis działań naprawczych i dodatkowe wyjaśnienia, które nie niwelują jednak istoty zarzutu. Działania naprawcze podjęte przez Uczelnię idą w dobrym kierunku. Obecnie wymagania wobec kandydatów obejmują postanowienia dotyczące selektywności i przejrzystości naboru na studia II stopnia. W odniesieniu do zapewnienia poprawy jakości systemu ewaluacji prac dyplomowych należy ocenić, iż Uczelnia wdrożyła kompleksowe działania naprawcze, związane z: pogłębioną analizą, wielowymiarowym oddziaływaniem (skoncentrowanym tak na poprawie świadomości kryteriów oceniania, jak i na systemowych wymaganiach stawianych promotorom i recenzentom) oraz z ich długofalowymi skutkami. Wprowadzone zasady organizacyjne, szkolenia doskonalące kadrę, a także umocowanie właściwych procedur w zarządzeniach Uczelni dają podstawy do stwierdzenia, iż stworzony system może zapewniać rzetelność i porównywalność ocen prac dyplomowych oraz właściwy dobór nauczycieli akademickich do pełnienia roli opiekunów prac i recenzentów. Prezydium PKA zważyło jednak, iż działania naprawcze Uczelni mają charakter inicjalny i formalny, znajdują się na najwcześniejszym etapie wdrażania. Natomiast ocenie PKA podlega przede wszystkim realna skuteczność podjętych przez Uczelnię działań. Dlatego, pomimo iż działania naprawcze obejmują prawidłowo określone reguły postępowania, obecnie nie istnieje możliwość weryfikacji ich realnego oddziaływania na przebieg toku dydaktycznego. Weryfikacja taka może być dokonana dopiero na podstawie oceny skuteczności wdrożenia nowych reguł formalnych w okresie kolejnych lat akademickich.

W związku z powyższym sformułowane uprzednio **zarzuty pozostają w mocy.**

Prezydium PKA stwierdza tym samym brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 3.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na kierunku nie zapewnia skutecznego nadzoru merytorycznego nad procesem rekrutacji na studia drugiego stopnia, co narusza zasadę selektywności i przejrzystości.

2. System zapewnienia jakości kształcenia nie gwarantuje transparentnych i merytorycznych kryteriów doboru opiekunów i recenzentów prac dyplomowych oraz nie obejmuje procedur ewaluacji tych prac.

W odpowiedzi na raport Zespołu oceniającego Uczelnia uznała wskazane nieprawidłowości za cenną wskazówkę do doskonalenia procesu rekrutacji oraz jakości przygotowywania i oceniania prac dyplomowych, deklarując podjęcie stosownych działań. Ocena skuteczności tych działań wymaga przeprowadzenia kolejnego postępowania oceniającego w ciągu 3 lat.

Stanowisko Uczelni dotyczące zarzutów

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, jak niżej.

„W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej procedura dyplomowania jest szczegółowo uregulowana Regulaminem seminariów dyplomowych i uzyskiwania tytułu zawodowego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (stanowiącym Załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora APS nr 127/2021 z dnia 20.01.2021 r) - Załącznik nr 3. Dokumenty te określają zarówno tryb realizacji prac dyplomowych, jak i wymagania wobec opiekunów oraz recenzentów. Zgodnie z Regulaminem (§ 7) pracę dyplomową na studiach pierwszego stopnia student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora, a pracę dyplomową na studiach drugiego stopnia student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy, stopień naukowy doktora habilitowanego lub doktora, (§ 5) promotor może prowadzić jedno seminarium dyplomowe dla danego roku studiów, (§ 3) nauczyciele akademicy obowiązani są do przedstawienia oferty tematyki seminariów dyplomowych zgodnych ze swoim dorobkiem naukowym; ofertę seminarium dyplomowego mogą składać jedynie nauczyciele akademicy zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej; propozycja seminarium znajdująca się w ofercie powinna zawierać: imię i nazwisko promotora, temat seminarium, krótki opis, wymagania wobec kandydata, oferta składana jest przez pracownika do sekretariatu instytutu w formie elektronicznej, ostateczną ofertę seminariów dyplomowych zatwierdza dyrektor studiów.

Utrwaloną praktyką w APS jest, aby prace magisterskie były realizowane przede wszystkim pod kierunkiem samodzielnego pracownika naukowego posiadającego tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego. W sytuacjach, gdy nie jest możliwe zapewnienie opieki samodzielnego pracownika, opiekę można powierzyć nauczycielowi akademickiemu ze stopniem doktora, jednak wyłącznie po uzyskaniu pozytywnej weryfikacji i zgody dwóch instancji: najpierw dyrektora instytutu, a następnie dyrektora studiów. Jest to rozwiązanie konsekwentnie stosowane od lat.

Po otrzymaniu Raportu oceniającego PKA dla kierunku Pedagogika podjęliśmy dodatkowe prace nad podniesieniem jakości procesu recenzowania, oceny i obrony prac dyplomowych na wszystkich kierunkach prowadzonych w Instytucie Pedagogika. Nasze działania zostały pozytywnie zaopiniowane przez Instytutowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia podczas zebrania Zespołu w dniu 19 maja 2025 i Komisję Dydaktyczną Zarządu Samorządu.

Studentów - Załącznik nr 4. Uzupełniając istniejące już regulacje opisane w Regulaminie Prac Dyplomowych w toku konsultacji wewnętrznych przeanalizowano zarówno merytoryczne założenia dodatkowych usprawnień, jak i aspekty organizacyjne proponowanych rozwiązań.

Efektem tego etapu działań było zapoznanie wszystkich promotorów i recenzentów z wypracowanymi w Instytucie: Kryteriami oceny pracy dyplomowej, Wytycznymi do

wystawiania oceny końcowej pracy dyplomowej, Zasadami (dobrymi praktykami) wyznaczania recenzentów prac dyplomowych w Instytucie Pedagogiki w Akademii Pedagogiki Specjalnej na spotkaniu szkoleniowym Kultura jakości w recenzowaniu prac dyplomowych (9 czerwca 2025r), tak aby mogły one obowiązywać w tegorocznym procesie dyplomowania. Szkolenie miało charakter obowiązkowy dla wszystkich pracowników Instytutu ze stopniem co najmniej doktora - Załącznik nr 5. Po szkoleniu przesłano wszystkim pracownikom Instytutu omówione Kryteria oceny pracy dyplomowej, Wytyczne do wystawiania oceny końcowej pracy dyplomowej, Zasady (dobre praktyki) wyznaczania recenzentów prac dyplomowych z zaleceniem ich stosowania – ich treść opisuje Załącznik nr 6

W celu zapewnienia właściwego wdrożenia dodatkowych rozwiązań oraz ujednolicenia standardów oceny i recenzowania prac dyplomowych, a także wzmocnienia kultury jakości i zapewnienia transparentności i rzetelności w procesie dyplomowania zaplanowano cykliczne spotkania dydaktyczne przypominające wypracowane w Instytucie procedury recenzowania i oceniania prac dyplomowych oraz egzaminowania dyplomowego wspólne dla całej Akademii. Przeanalizowano również obsadę promotorską seminariów magisterskich na studiach II stopnia pod kątem posiadanych stopni i tytułów naukowych. Ustalono, że utrwaloną i dobrą praktyką stosowaną w Instytucie Pedagogiki jest powierzanie prowadzenia prac magisterskich przede wszystkim samodzielnym pracownikom naukowym – doktorom habilitowanym i profesorom. Jedynie w sytuacjach wyjątkowych, wynikających z braku dostępnych ekspertów w danej specjalności, rolę promotora powierzano doktorom posiadającym odpowiednie kompetencje merytoryczne i dorobek naukowy w obszarze odpowiadającym tematyce realizowanej na studiach drugiego stopnia. Zespół wizytujący PKA nie zgłosił żadnych zastrzeżeń metodologicznych i merytorycznych dotyczących ocenianych prac magisterskich prowadzonych przez trzech samodzielną pracowników naukowych i jednego doktora. Spośród wszystkich analizowanych prac zastrzeżenie dotyczyło jedynie wysokości oceny jednej z nich.

Dodatkowo, mając na względzie stałe podnoszenie jakości realizowanych prac dyplomowych oraz ich recenzji na kierunku Pedagogika, stworzono ramy działania dla Zespołu ds. Analizy Procesu Recenzowania Prac Dyplomowych w Instytucie Pedagogiki, który co roku będzie dokonywał okresowego przeglądu prac dyplomowych (Decyzja nr 4/2025 Dyrektora Instytutu Pedagogiki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29.05.2025 w sprawie ustalenia zasad funkcjonowania Zespołu ds. Analizy Procesu Recenzowania Prac Dyplomowych - Załącznik nr 7

(<https://www.aps.edu.pl/instituty/institut-pedagogiki/akty-prawne/>).

Dokonane w październiku 2024 r. Uchwałą Senatu (Uchwała nr 16/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 25 września 2024 r. w sprawie przyjęcia Polityki Zapewniania Jakości Kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej) zmiany w funkcjonowaniu wewnętrznego systemu zapewniania jakości w Akademii uwzględniają działania projakościowe w aspekcie rekrutacji jako jeden z obszarów poddawanych systematycznemu namysłowi i raportowaniu w aspekcie „planowania, monitorowania i doskonalenia przyjęć na studia, progresji, uznawania osiągnięć i kwalifikacji oraz dyplomowania w APS dotyczący: analizowania dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia w APS, progresji studentów z danego roku na kolejny rok studiów oraz transgresji na kolejny etap studiów w APS, analizowania wskaźników ukończenia studiów i możliwych czynników determinujących te wskaźniki, stosowania w APS uczelnianej praktyki uznawania osiągnięć i kwalifikacji zgodnej z zasadami Konwencji Lizbońskiej o uznawaniu

kwalifikacji, współpracy z innymi instytucjami, zwłaszcza uczelniami, w zakresie zapewniania wysokiej jakości procesów uznawania osiągnięć i kwalifikacji w celu spójnego podejścia do tego problemu w całym kraju.”

Badania samoewaluacyjne w tym zakresie będą cyklicznie podejmowane przez Uczelniany Zespół ds. WSZJK. Do tej pory proces rekrutacji był poddawany audytom wewnętrznym w roku 2021 i 2025 zgodnie z planem audytów - Załączniki nr 8a i 8b, a wnioski pokontrolne były i są podstawą do kolejnych wdrożeń w tym obszarze.”

Stanowisko Prezydium PKA dotyczące zarzutów

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła opis działań naprawczych i dodatkowe wyjaśnienia, które nie niwelują jednak istoty zarzutu. Analogicznie jak w przypadku zarzutów dotyczących kryterium 3, działania naprawcze wskazane przez Uczelnię mają charakter inicjalny i formalny. Uczelnia wskazuje, że wdrożyła działania naprawcze mające na celu wzmocnienie procedur systemu jakości kształcenia. Kluczowe znaczenie ma jednak fakt, że działania naprawcze Uczelni zostały zainicjowane dopiero po zakończeniu oceny programowej i choć idą w dobrym kierunku, to znajdują się na najwcześniejszym etapie wdrażania. Natomiast ocenie PKA podlega przede wszystkim realna skuteczność podjętych przez Uczelnię działań. Dlatego, pomimo iż działania naprawcze obejmują prawidłowo określone reguły postępowania, obecnie nie istnieje możliwość weryfikacji ich realnego oddziaływania na przebieg toku dydaktycznego. Weryfikacja taka może być dokonana dopiero na podstawie oceny skuteczności wdrożenia nowych reguł formalnych w okresie kolejnych lat akademickich.

W związku z powyższym sformułowane uprzednio **zarzuty pozostają w mocy.**

Prezydium PKA stwierdza tym samym brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 10.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się egzekwowanie wprowadzonych zmian w zakresie procedur rekrutacyjnych i kryteriów przyjęcia na studia na kierunku pedagogika studia drugiego stopnia w celu spełnienia warunków selektywności i przejrzystości.
2. Zaleca się egzekwowanie wprowadzonych zmian w zakresie systemu ewaluacji prac dyplomowych, by zapewniał on rzetelność ocen i ich porównywalność oraz zapewnienia opieki nad pracą dyplomową przez nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego.

W odniesieniu do kryterium 10:

Zaleca się egzekwowanie wprowadzonych zmian dotyczących funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, w zakresie zwiększenia nadzoru merytorycznego nad procesem rekrutacji na studia drugiego stopnia ocenianego kierunku, tak by zostały spełnione warunki selektywności i przejrzystości.

Zaleca się egzekwowanie wprowadzonych zmian dotyczących funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, w zakresie doboru opiekunów i recenzentów prac dyplomowych oraz procesu ewaluacji prac.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 2

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 3.

§ 3

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w pkt 3.2 załącznika nr 3 do Statutu powtórne postępowanie oceniające na kierunku pedagogika na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2027/2028.

§ 4

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej